

پاپورا نوحی ژ بوی کوردان ئامادهیه. . . ! ... سهردار شهریف سندی

وتارا بهریژ مهسعود بارزانی سهبراهت ب چارهسهر کرنا کیشهیا کورد ل ئیراقی ئو ناقهروکا قی ووتاری ناخی دلێ هه کوردهکی دلهرزینیت. د قی ووتاری دا بهریژ م. بارزانی ب ئەشکه ره رای ئو دیتن خوه ئو ههروهسا دید ئو بوچونین نهتهوا کورد سهبراهت ب گههههستن ب مافی خوه دیار دکهت. ههروههسا ژی ریژدار بجی ئانینا فان خواستان ل سهر بنهمایهک ژ ههف تیگهههستن ئو ریژ گرتن ل ههف، د چارچوئهیا ئیراقهک فدرال دیار دکهت. ههلبهت بیروکهیا فدرالی ژ لایین کوردان قه ئو ل سهر داخوازا نهتهوا کورد ل ئیراقی هاتیه پیشکیش کرن، ئو دیتنهک وهها ژی ژ لایین ئوپوزیسیونا ئیراقی قه هاتیه پهژراندن. تاییهتمهندیین بیروکهی یا فدرالی که ژ لایین کوردان قه هاتیه پیشکیش کرن جیاوازی یا که گهلی کورد د بنهت دا - مژویی، کولتوری ئو زمانی - د گهل گهلین ئیراقی ههیه نیشان ددهت. چما ژی ژ لایین کوردان قه بیروکه یهک وهها هاتیه پیشکیش کرن؟ ئەگه ریژ سیاسی. ژ دهما کو ئیراق هاتیه ئافادانکرن ئو دامهزراندن ب دهستی بیانان - ههلبهت ئیراق ب دهستی ئه ره بان قه نههاتیه دامهزراندن - باس ل سهر مافدرای یا گهلی کورد ل ئیراقی نههاتیه کرن. واته ئیراق لسهر بنهمایهک نهراست ئو دویژ ژ خواستیین نهتهوا کورد هاتیه ئافادانکرن. لهورا ژی ئوف ئارمانجهک ئو دیتنهک سروشتی یه که کورد ناخوازیت جارهک دی دیکتاتورهکی بگوریت گهل دیکتاتورهک دی.

ئهف ووتاره تیشک دخیته سهر دژ بهری یا هاوهلاتیین ئیراقی - ئه ره ب ئو تورکمان - ل هه مبهری داخواز گهلی کورد. ئو دژ بهری یهک وهها دویژه ژ دهستکهفتن سیاسی که د ههردوکونفهرانسین ئوپوزیسیونا ئیراقی ل لهندن ئو ل ههولیرێ یه. ئو دیاره که سهروک بارزانی د ههقهیهینا د گهل ئەلهقزیونا العربیه دا دان لسهر هندی نا، که خهباتا گهلی کورد نهراوهستی یا یه، بهلکو ب پیچهوانهقه ئەم د دهستییکا خهباتا نهتهوی دانه. مهبهست تهجروبهیا 12 سالان سهربخوهی یا گهلی کورد ئو دهستکهفتین جفاکا کوردی ناگه ریته بن دهسه لاتا ناقهندی، بی کو ئەف دهستکهفتهنه ههه ژ لایین سیاسی قه ئو ههه ژ لایین یاسایی قه وهکی ماقین نهتهوا کورد بیته زامن کرن. مهترهسی یا که ههیه ل سهر تیکوشینا گهلی کورد ئو ههروهسا ژی سهر کردایهتی یا کوردی، ناکوکیین که دا قان 12 سالان دا د ناقههرا هیزین سیاسی یین کوردستانی دا هه بونه ئو چاره سه رنه کرنا قان ناکوکی یانه، که هاوپه یمانین کوردان ژی کارهک وهها پتر ژ کوردان ههلمهت ددان که ئەف ناکهکی یه بمینی، بهس گوهی کوردی کهر بی ئو چاو فین کوردی نه ددیت.

د رهوشهک وهها دا ریژدار بارزانی ب ئاماژه کرن ل سهر مهترسیین دژوار، وهکی هیرش کرن ل سهر کهسایهتی کوردان، ماین ئو نه ماین نهتهوا کوردی، هه بۆن ئو نه بۆنا نهتهوا کوردی - دانه دیار کرن. بابه تهک وهها گریدایی خهباتا نهتهوی ئو یه کگرتنا نهتهوی یا کورده. ههروههسا ژی ئەف گریدایی یاسایا بنگههینه که ههول بدهت سنورین کوردستانی د یاسایا بنگههین دا ل سهر قی ژی مافی گهلی کورد بدهته ناسکرن. یا تایه ته لی ناف نانا قی هه رییم د نه خسهیا ئیراقا دا هاتی دا ب ناقی کوردستان - بو مه کوردان ژ ههه کارهک دی گرینگتره. ههلبهت ئەو خهباتا چه ندین سالانه که گهلی کورد تومار کری یه پیویستی ب بهرههه ههیه ئو ئەم ههتا ئیرو ژی ژ بهرههه ئو ئارمانجین خوه دویرین. ب دیتنا من ریکخستن ئو پاقر کرنا مالا کوردی ژ ناکوکیین سیاسی د قان 12 سالین رابوری دا یهک ژ هه ره مهزترین ئاستهنگان بویه بو گهلی کورد. یه کگرتنا ووتارا سیاسی یا گهلی کورد دا دکاتی داوی دا دیار کهری روناهی یی یه، بهلام ب یه کگرتنا ههردو بهریقه بهریان - ههولیر ئو سلیمانی -

نهم کورد د جارهک دی نیزیکی تر بین ل ئارمانجین نه تهوا کوردی، که تایبه تی ئیرو ته جروبه یا کوردستانا باشور بویه هوی هندی که کوردین بهشین دی هاودهن ل پشت سه رکردایه تی یا سیاسی یا کوردستانی راوهستن .

ئهوا که په یوهندی ب کیشه یا نافخوی ههیه پیوستی یا مه ب لی بورینهک بهرفره ههیه . ههراوا سهروک بارزانی د کونفهرانس ئوبوزیسیونا ئیراقی ل لهندهنی، کونفهرانسهک وهها ژ هه ره سا شکهست ئانینی دویر خست ئیرو ژی پیوستیهک یه کجار گرینگ د ناف مالا کوردا دا ب لیبورینهک وهها ههیه . بهس لیبورینهک وهها ب دیتنا من نابینه هوی هندی که نهم چاقین خوه داخین ئو رهخنه ل سه رکردایه تی یا سیاسی یا کوردستانی نه گرین . دکاتی خوه دا نهم وهکی کورد ل سه ر ئاستی نافنه تهوی ئو ناوچهی پشتگیری ژ سه رکردایه تی یا کورد دکهین . ل ناف مالا کوردا دا ژی نهم ژ بوی کو جفاکهک دیموکراسی ئو یه کسان ئافادان بکهین، پیوستی ب لیکولین ئوره خنه لی گرتن ههیه . لیکولین ئو رهخنه دو چه کین سه ر راست کرنا خه له تیین پیشین ئو هیوایهت ئه وه که نهم د داها تی دا به ره مهین باشتهر ئو زبیرین تر پیشکیش بکهین . بلا " سه رکردایه تی یا کوردی ب دلکه فه کری ل رهخنه یین نه تهوا کوردی بنیریت . "

ئاورهک ل سه ر 12 سالی رابوری دیار دکهت که کوردان دخه با تا 12 سالین ده رباس بویدا هوشیاری یهک دریژ خایه ن ئو ستراتیژی یهک نه تهوی ژ بوی پاشه روژا گه لی کورد دانه رشتی یه ! د فان 12 سالان دا مه گرنگی ب په روه ده کرنا کادر ئو سیاسه تفانین هیژا نه دایه، بی کو ل رهنگین پاتایه تی بنیرین، به لکو رهنگی کوردایه تی بکهین ئارمانج . کادرین که خودانی بیر و رایهک نه تهوهی - نهک بیرو رایهک بهر ته سک د چارچو هه یا دیتنین بهر ته سکین پارتین کوردستانی - بن . کادرین که خودانی زانیاری یهک ژیرین بن واری سیاسی دا ئو بکارن ستراتیژیین نافنه تهوی ئو ناوچهی شیرو هه بکه ن ئو پیشنیار ئو بهرنامه یین داها تی پیشکیشی پارله مان ئو پارتین سیاسی یین کوردستانی بکه ن . پارله مانی کوردستانی که 12 سالانه خه بات دکهت، نه شیا یه که ب ئه رکی خوه وهکی نیونه ری نه تهوا کوردی رابیت . ل نافه ندا سیاسه تا جیهانی دا ههردو پارتین سه ره کی وهکی نیونه رین گه لی کورد ئاماده بونه، ئو له ورا پارله مان شه رعیه تا خوه ژ دهست ددهت . په رله مان ژ بهر کو بکاریت خوه ژ بن په رده یا کارگیری یا یا پارتایه تی ده ریخیت ئو وهکی ئورگانهک سه ربخوه بهر دهوام بیت ل سه ر خه با تا خوه، ژ بهر هوی ناکوکیین سیاسی د ناف مالا کوردی دا پترخوه ئاقیتی یه بن په رده یا ده سه لاتا پارتایه تی . ل کاتی که کوردان پارله مان ئو حکومت ههیه ئوپارله مانهک وهها بریار ل سه ر به شدار بونا سه رکردایه تی یا کوردستانی د هه ر جفین ئو کومبونین نافنه تهوی به ددهت، ئو ههروه سا ژی بی هک دهنگ ئو خورتر به شدار جفینین ریقه بهری یا کاتی یا ئیراقی بیت، ئه رکهک وهها پیشکیشی پارت ئو ریخراوین جیاواز ها ته کرن . ههروه سا ژی چما نهم وهکی کورد خاوه نی پارله مانهک ئو دو حکومتانین ئو دو نیونه ر مه ل ده رفه هه نه؟ له ورا وهک نمونه : وه لاتهک دفت که دانوساندنن کولتوری - ئابوری ئو هتد د گه ل کوردین باشور دامه زرینیت . ئه ف وه لاته په یوهندی ب کیژان نیونه ری حکومتا کوردی (هه ولیر یان سلیمانی) بکهت ئو بزانیته که نیونورین راسته قینا گه لی کورد ل باشوری کوردستانی نه؟

د پینگافهک هه ره میژویدا سه رکردایه تی یا کوردی دشیا بهر هه مین شاناز پیشکیش بکهت، به لام بی هه بونا بهرنامه ئو پلانین ستراته ژیک سه ره رایه هندی که سه رکردایه تی یا کوردی ئیمکانین وهها د دهست دا هه بونه، کارهک وهها پیشکیش نه کرینه . وهکی کورده کی که ب ناف دیموکراتی فان رستان ئاراسته ی سه رکردایه تی یا کوردی دهت ئو وهکی ئه ندامی پارتا دیموکراتا کوردستانی باوه ربیا من ب دیموکراسی ئو ده ربینا رایا ئازاد هه یه

به‌نامه‌یه‌ک نوی ژ بوی روژه‌لاتا ناڤین. جورج بوش د ده‌سپیکا شه‌ری ئیراقی دا خویان که سه‌رده‌ما روژه‌لاتا ناڤینا ئینگلیز ئو فرانسای داوی هات. روژه‌لاتا ناڤین دی ل گور سیاسیه‌ت ئو ستراتیژی‌یه‌تا ئه‌مریکا بیته ئاڤداناڤین. هویان یان ل گهل مه‌نه یان دوژمنی مه‌نه. له‌ورا ژی ل روژه‌لاتا ناڤین ئیرو جموجوله‌ک مه‌زن هه‌یه بو ئیزیک بین ل گهل ئه‌مریکا. یا کو گریدایی جفاکا ئه‌ره‌بی یه، سه‌رکاتی یا قان جفاکانه، که خوه د مه‌تره‌سی یه‌ک مه‌زن دا دبینن. تیگه‌هیشته‌ک د ناڤه‌را سه‌روکاتی ئو جفاکا ئه‌ره‌بی ئو نه‌ته‌وا ئه‌ری دا نینه. چونه سه‌رکاتی پشگیری ژ سیاسه‌تا ئه‌مریکا دکه‌ت، یان وه‌سا نیشان دده‌ت، ئو ل لایی دی فه ژی جفاکا ئه‌ره‌بی ل دژی سیاسه‌تا ئه‌مریکا نه، ئو قی وه‌کی شه‌ر ل دژی نه‌ته‌وا موسلمان ئو تاییه‌تی نه‌ته‌وا وه‌ره‌ب دبینن.

● گهل کورد ل روژه‌لاتا ناڤین دویه‌مین گهل ل پشتی ئیسرائیل که وه‌کی هاوپه‌یمانی ئه‌مریکا تیته دیتن ئو دیتنه‌ک وه‌ها ژی ل لایی سه‌رکردایه‌تی یا ئه‌مریکا هه‌یه. له‌ورا ئه‌مریکا ژی ناخواییت که ناڤه‌را نه‌ته‌وا کورد ئو سه‌رکردایه‌تی یا ئه‌مریکی توشی نه‌خوه‌شی بیته. به‌لام ئایا سه‌رکردایه‌تی یا ئه‌مریکی ل به‌رژه‌وه‌ندی یا نه‌ته‌وا کوردی پینگاف د ئاڤیت؟ پرسه‌ک گرینگه، که پیوسته ژ سه‌رکردایه‌تی یا کوردی بیته کردن. داهاتوی یا گهل کورد ئو ناوکویی د ناڤه‌را کوردان ئو ئه‌ره‌بان سه‌باره‌ت ب فدرالی چاوان دی پیشکه‌ڤیت. ئایا ئه‌مریکا ل کاته‌ک ته‌نگ دا دی هه‌ول بده‌ت که گوشاری بیخه‌ته سه‌ر ئه‌ره‌بان ئو پشتگیری ژ سه‌رکردایه‌تی یا کوردی ئو خواستا گهل کورد بکه‌ت؟ شه‌روه‌کرنا ووشه‌یا " هاوپه‌یمانی " ل ده‌ف کوردان ئو ئه‌مریکی یان چاوانه؟ ئایا هاوپه‌یمانی یه‌ک کاتی بویه، یان ژی ئه‌ف هاوپه‌یمانی درئز خایه‌نه؟

ره‌شنوسا یاسایا بنگه‌هین ئو بایکوت کرنا وی :

ره‌شنوسا یاسایا بنگه‌هین ب به‌شداری یا هه‌می لایه‌ن ئیراقی ئو هه‌روه‌سا ژی ئه‌مریکا د قی پروسه‌سی دا هاتیه نامده‌کرن. ل گور سه‌رکردایه‌تی یا گهل کورد ئه‌مریکا هاوپه‌یمانی گهل کورده ئو گه‌ر ئه‌ف راست بیته، نابیت که ریقه‌به‌ریا بوش ل دژی داخوازا گهل کورد پینگاف بنیت. هه‌لوپه‌سته‌ک وه‌ها دویر ژ دیتن ئو باوه‌رین دیموکراسی یا ئه‌مریکا یه. دان پین نه‌دان ب گهل کورد ئو کوردستانی وه‌کی وه‌لاتی کوردان د ره‌شنوسا ئیراقی دا مرنا گهل کورده. له‌ورا ژی سه‌رکردایه‌تی یا سیاسی یا کوردستانی پیوسته که ریک بو مه‌دیا کوردی ئو ریکخواه‌هین نافه‌رمی NGO فه‌کری به‌هیلیت که ره‌شنوسا یاسای بیخه‌ته به‌ر تاوتو کرن ل ناف گهل کورد دا ئو رای ئو بوچونین گهل کورد وه‌رگرن. ئه‌رکا مه‌زن د که‌ڤته سه‌ر ده‌زگه‌هین مه‌دیا کوردی، نه‌ک پارتین سیاسی کوردی. مه‌دیا کوردی دکاریت ب ریکخستنا سه‌مینار ئو جڤینین دانوستاندی ژ نیزی که رایا گهل کورد بگه‌هین سه‌رکردایه‌تی یا کوردی ئو هه‌روه‌سا ژی بیته هوی دامه‌زراندنا ئه‌کته‌ره‌ک سه‌ره‌کی که بکاریت بیته هوی کارگیری بین ل سه‌ر رایا ئه‌ره‌بان ئو نه‌ته‌وین که ل دژی خواستا نه‌ته‌وا کوردی نه. ته‌وه‌رین ره‌شنوسه‌ک وه‌ها پیوسته که بو گهل کورد بیته دیار کرن. سه‌رکردایه‌تی یا کوردی پیوستی ب هندی هه‌یه که ریک خوه‌شکه‌ر بیت بو ریکخواه‌هین نافه‌رمی ئو تیکلین سیاسی ئو ستراته‌زژی د قی واری دا د گهل قان ریکخواه‌وان دا مه‌زینن. گهل کورد د کاریت ل دژی به‌ری یاسایا بنگه‌هین راوه‌ستیت ئو ته‌که‌ز ل سه‌ر ب جی ئانینا داخوازین خوه بکه‌ت. مافی راپرس ئو ره‌فراندومی د ره‌شنوسا یاسایا بنگه‌هین قیت ئو وه‌ک پیوست، گرینگه به‌لکو زیده ژ پیوسته که یته دیار کرن. که ئه‌ف وه‌کی خالا هه‌ر گرینگ د یاسایا بنگه‌هین دا تیته

ناسکرن ئو وهکی راپرسیپن/رهفراندومیپن گشتی یه تینه ناسکرن. بو نمونه گهر شارهک ئیراقی بخوازیت که بکهفیته بن ریقهبهری یا پاریزگارکه دی دا پیویسته که دهسه لاتا نافهندی ل دژی هندی نهراوهستیت، بهلکو ریپک خوهشکه ر ئو یورمه تیدهر بیت بو خواستهک وهها. پیویستی ب هندی ههیه که ریپک بو راپرسهک گشتی بو خه لکی فی شاری فهکری بیت. ههروهسا ژی که ل سهر نامازه هاته پیپ کرن گهر د یاسایا ئیراقی دا نافی کوردستان ئو کورد دگهل گهل ئه و کیماسیپن که هه نه ئو گریدایی کیشهیا گهل کوردن نه ئینه دیار کرن ئو شروهه کرن، گهل کورد دکاریت که راسته خوه راپرسا گشتی بایکوت (بهشدار نه بیت) بکهت نه گهر یاسایهک وهها ل دژی بهرژه وهندیپن نه ته واکورد بیت ئو ههروهسا ژی دان ب مافی بنگههین یپن گهل کورد نه دهت. بایکوت کرنا رهشنوسی ئو ههروهسا ژی بهشدار نه بونا گهل کورد ب خوه شه رعیه تا رهشنوسا ئیراقی ئو ههروهسا ژی پشتگیریپن رهشنوسهک وهها دخیته تهنگاسی یهک مهزن دا. ههروهسا بایکوت کرنا رهشنوسا یاسایپ دهسه لاتا نافهندی ئو هیژا سیاسی ل ئیراقی دخیته تهنگاسی یهک بی هاوتا دا. ژدهر فهی فی پیویسته که گهل کورد داخوازا رهفراندوما سه رخواه بونی بکهت ل بهر دهه پارلهمانی کوردستانی ئو ل بهر دهه نه ته وه یپن یه کگرتی ل نیویورک. لهوما وهکی کوردهکی داخواز ژ هه می ئه ندامین کوردین مه جلیسا ریقه بهریا کاتی یا ئیراقی دهکه مک ه بی کیم ئو کورتی خوه ژ پوستین خوه فه کیشین ئو بگهرن سهر ناخا موقه دهسا کوردستانی، که ل فی ده ری د گهل هاوه لاتییپن خوه ژیانن ببهن سه ری، ههروهکی چاوان هیژا قازی موحمه د ل سه ردهما کومارا مه هاباردی خوه ژ کار نه کیشا، به لام د گهل گهل خوه ما، هه تا داوین قه تره یا خوینا خوه. ئو ئه وه ردهم د ناف دلئ مه ئو بیریم مه د دایه. کاره ساتین داها تی بلا بووان که سین که خوه ب نافی هاوپه یمانین کوردان نافدکرن ئو ئو ههروهسا ژی نه ته واکوربی بمینیت. گهل کورد دی هه ردهم ریبه ری دیموکراسی ئو ته ناھی ل روژه لاتا نافین بمینیت.

سه ردار شه ریف سندي Sero@ofir. dk

خویندکار ل به شی کومه لناسی - کارگیری ل زانکویا غوسکیلدی - دانمارک.

2004.12.31